

פברואר 2019

מיקרואלמנטים pH הקרקע - הצד הנסתר של הזנת התמר

מיקרואלמנטים pH הקרקע- הצד הנסתר של הזנת התמר

בימים אלו בעונה אנו נמצאים זמן קצר אחרי מועד בדיקות העלים, לפיו קובעים את ממשק ההזנה בשנה העוקבת. על פי רוב, זהו הכלי המרכזי שישנו בידי המגדל ללמוד על מצב ההזנה של הצמח.

בדרך כלל מקובל לדשן תמרים במיקרואלמנטים בלבד- חנקן, זרחן ואשלגן, וכמעט ואין תוספת של מיקרואלמנטים- ברזל, אבץ וכדומה. ההנחה המקובלת היא שמכיוון שיסודות אלו נדרשים ברמה נמוכה ומצויים ברמה כזו או אחרת בקרקע, אין הכרח בתוספת שלהם. אכן, לאורך השנים לא נצפו מחסורים ויזואליים ביסודות המיקרו בכפות או בפרי התמר.

למרות האמור לעיל, אנו סבורים כי יש לתת את הדעת גם על נושא ההזנה במיקרואלמנטים, במיוחד לאור העובדה שמטע תמרים בוגר יכול להמשיך ולהניב גם לאורך עשורים רבים. עד כה הגורם המגביל לגיל מטע תמרים היה גובה העצים. יתכן מאוד שבשנים הבאות בעקבות השימוש הנרחב בחומרים מנסיים יגיעו מטעים גם לגילים מופלגים יותר. במצב כזה, גם בקרקעות המכילות כמות מסוימת של מיקרואלמנטים, צריכת הגידול כבר עשויה לדלדל את המאגרים של חומרים אלו, ולגרום להם להיות גורמים מגבילים בהגעה ליבולים איכותיים.

דרך אחת להעשרת הצמח במיקרואלמנטים היא ביישום ישיר בכלאטים, כגון: "פרוגת", "אבץ גת" ו"מנגן גת", בתמיסת הדשן. החיסרון של צורת יישום זו הוא מגבלה על שילוב עם דשנים חומציים (רוב הדשנים הזרחניים). ניתן לפתור זאת על ידי שימוש בדשנים שבהם הזרחן הינו ממקור לא חומצי.

דרך נוספת להתמודד עם זמינות המיקרואלמנטים לצמח היא באמצעות שינוי בתנאי הסביבה של הצמח, בצורה שתקל עליו לקלוט מיקרואלמנטים שקיימים גם כך בסביבתו בקרקע. אחד הגורמים המגבילים ביותר לזמינות חומרי הזנה שונים, ובהם גם מיקרואלמנטים, הוא pH הקרקע, כלומר רמת החומציות של הקרקע. ה-pH האידיאלי לזמינות של רוב יסודות ההזנה הוא סביב 6.5-6. בקרקעות ישראל מכילות בדרך כלל כמויות גיר גבוהות ובעיקר מסיבה זו נוטות להיות בסיסיות יחסית (7.5-8). באופן מעשי אין דרך לשנות את pH הקרקע, אך למרות זאת יש דרך לשנות את רמת החומציות שבסביבה הקרובה (מיקרומטרית) של השורש.

כאשר שורשי צמח קולטים יסוד הזנה כמו חנקן למשל, שיש לו מטען חשמלי, הם פולטים החוצה חומר בעל מטען חשמלי דומה כדי לאזן את המטען הכללי שלהם. לכן, כאשר שורשי צמח קולטים את החנקן שלהם כחנקה (NO_3^-) הם פולטים החוצה חומר עם מטען שלילי, שגורם להבססה (העלאת pH) של הסביבה הקרובה של השורש. לעומת זאת, כאשר הם קולטים חנקן כאמון (NH_4^+) הם פולטים החוצה חומר עם מטען חיובי, שגורם להחמצה (הורדת pH) של הסביבה הקרובה של השורש. מחקרים רבים שנעשו לאורך השנים הוכיחו כי ישנה

פברואר 2019

מיקרואלמנטים pH הקרקע - הצד הנסתר של הזנת התמר

השפעה ממשית וניכרת להזנה בצורות חנקן שונות על רמת ה pH בסביבת השורש ועל מצב ההזנה שלו בזרחן ובמיקרואלמנטים.

לקראת העונה הבאה אנו ב "דשן גת" מציעים נוסחה מיוחדת לדישון תמרים ממשפחת נטע, המכילה אחוז גבוה במיוחד של אמון ביחס לחנקה (כ-70% אמון מכלל החנקן). בנוסף, קיימות אצלנו נוסחאות דישון עם תוסף 'בלו' המעכב את הניטריפיקציה של החנקן בקרקע, כלומר משאיר את החנקן האמוני בצורתו בין חודש לחודשיים לפני שהוא עובר ניטריפיקציה והופך בקרקע לחנקה.

בדשנים כאלו יש רווח כפול- השפעה לטובה על רמת החומציות של סביבת השורש, ובכך שיפור משמעותי של זמינות המיקרואלמנטים לתמר. בנוסף, בדשן כזה נמנעת שטיפה של חנקות אל מתחת לבית השורשים ובכך נשאר החנקן זמין הרבה יותר זמן לטובת הצמח.

"דשן גת" מתמחה ובעלת ניסיון בייצור והרכבת תמיסות דשן ביחסי NPK שונים, המתאימות לגידול התמרים בהתאם לשלבי הגידול וצרכי הצמח, ובנוסף לליווי אגרונומי מקצועי הדוק ואמין.

בברכה

יעקב הניג , אגרונום

054-4361147

yacovh@deshengat.co.il

מקורות:

1. שפירא אור, בן צבי רחלי, גולן אבנר, קינן אמיר ספ. צמצום שלפוח פרוייקט מדען תוצאות טיפולים 2008. בעמק הירדן 2008. צמח נסיונות מו"פ צפון. מגדיד 2008
2. Marschner, H., Römheld, V., Horst, W. J. and Martin P. Root-Induced Changes in the Rhizosphere: Importance of Mineral Nutrition of Plants. Z. Pflanzenernaehr. Bodenk. 149:441-456. 1986;456:441-456.

info@deshengat.co.il | www.deshengat.co.il | 04-6407640